

Project reconstructie motorrijtuig A619/620 van de Noord-Zuid-Hollandsche Tramweg Maatschappij (NZH), de roemruchte "Blauwe Tram"

De trams van de Noord-Zuid-Hollandsche Tramwegmaatschappij (NZH) waren decennia lang een vertrouwd en veelgebruikt vervoermiddel in de regio's Haarlem, Leiden en Den Haag. Na 1924 stond het bedrijf vanwege het fraaie blauwe kleurschema in de volksmond bekend als de "Blauwe Tram". Bijna 60 jaar na de opheffing van het trambedrijf roept de Blauwe Tram bij veel regiobewoners nog steeds warme gevoelens op.

De NZH-trams hebben een grote bijdrage geleverd aan de ruimtelijke, economische en toeristische ontwikkeling van de noordwestelijke Randstad. Helaas zijn bijna alle Blauwe Trams in 1960/'61 gesloopt. Stichting De Nieuwe Blauwe Tram wil het belang en de beleving van de Blauwe Tram blijvend in herinnering roepen door de reconstructie van een van de belangrijkste tramtypen van de NZH, tweelingtram A619/620 uit 1932. De motorwagens van het type A600 waren de modernste trams van de NZH en zijn een icoon van de Nederlandse spoor- en tramwegindustrie, in het bijzonder de firma J.J. Beijnes uit Haarlem.

Vrijwilligers van Stichting De Nieuwe Blauwe tram werken sinds 2016 aan de reconstructie van het tramstel A619/A620, de laatst gebouwde tram van de serie A600 en tevens de laatste nieuw gebouwde Blauwe Tram. Zij hebben hiervoor in samenwerking met de Tramweg-Stichting en het Historisch Genootschap Blauwe Tram de originele bouwtekeningen en andere historische documenten en materialen verzameld en bewerkt. Door de inspanning van tramliedhebbers zijn veel onderdelen van de serie A600 bewaard en geconserveerd.

Het is de bedoeling dat de gereconstrueerde tram in 2024 gereed is bij het eeuwfeest van de Blauwe Tram. De kosten van de reconstructie worden begroot op ruim een miljoen euro. De stichting kan hiervoor rekenen op bijdragen van donateurs en individuele personen en bedrijven. Daarnaast wil de stichting een beroep doen op instellingen en fondsen die zich richten op het bewaren en herstellen van historisch mobiel erfgoed.

De tweelingtrams van de serie A600 werden in 1932 gebouwd door de bekende fabriek van Beijnes in Haarlem. Zij reden tot 1949 door de Bollenstreek op de tramlijn van Haarlem naar Leiden, de "Bollenlijn". De gelede A600'en waren destijds de modernste trams van Europa. Vanwege de gelede constructie met twee identieke wagenbakken werden ze tweelingtrams genoemd. Deze creatieve en innovatieve constructievorm was het gevolg van een eis van de gemeente Haarlem dat trams in deze stad niet langer mochten zijn dan tien meter.

De A600-trams bepaalden in belangrijke mate het beeld van het interlokale trambedrijf van de NZH. In de jaren dertig vervoerden de A600'en in het voorjaar duizenden toeristen naar de bollenvelden. Na de opheffing van de "Bollenlijn" in 1949 verhuisden de A600'en naar de lijnen van Leiden naar Katwijk/Noordwijk en van Leiden naar Voorschoten, Voorburg en Den Haag. In 1961 reden de A600'en alleen nog tussen Leiden en Den Haag. Op 9 november 1961 viel het doek en werd de laatste NZH-tramlijn opgeheven. De NZH ging verder als busbedrijf. De hele serie van tien exemplaren is vervolgens gesloopt.

Voor de reconstructie van het tramstel A619/A620 doet Stichting De Nieuwe Blauwe Tram een beroep op diverse bedrijven en organisaties, die soms tegen kostprijs onderdelen van de tram bouwen, waaronder de casco's, de draaistellen en delen van het interieur. Alle onderdelen van de tram worden in 3D CAD getekend, zodat moderne productiemethoden kunnen worden gebruikt. De stichting werkt ook samen met het technisch onderwijs bij het opnieuw tekenen en daarna aanmaken van onderdelen die niet meer verkrijgbaar zijn. De techniek van de tram is hiermee een interessant studieobject voor leerlingen van technische opleidingen.

Het is de bedoeling om het tramstel A619/A620 vanaf 2024 in de Haagse regio in te zetten voor toeristische ritten en ritten met liefhebbers van historische railvoertuigen in het algemeen en het trambedrijf van de NZH in het bijzonder. Het geldt dat deze ritten opleveren, wordt gebruikt voor het onderhoud en de instandhouding van het tramstel.

Stichting De Nieuwe Blauwe Tram heeft de culturele ANBI-status verworven, waardoor bijdragen aan de bouw en instandhouding van de tram aftrekbaar zijn van de belasting.

Meer informatie over de stichting en de reconstructie van het tramstel A619/A620 zijn te vinden op www.denieuweblauwetram.nl. De stichting heeft een bestuur van vijf personen en kan rekenen op de inzet van tientallen vrijwilligers. Daarnaast is er een comité van aanbeveling. Contactpersoon is de heer W.R. Beukenkamp, die bereikbaar is via het mailadres voorzitter@denieuweblauwetram.nl.

Belangrijke data:

1932	bouw van tien gelede tramstellen door de firma J.J. Beijnes in Haarlem.
1932-1949	inzet van de A600-trams tussen Haarlem en Leiden (via Heemstede, Bennebroek, Hillegom, Lisse, Sassenheim en Oegstgeest).
1949-1961	inzet op de “kustlijnen” van de NZH en op de lijn Leiden – Den Haag.
1961	sloop van de gehele serie in Voorschoten.
2016	oprichting van Stichting De Nieuwe Blauwe Tram.
2024	afronding reconstructie van tramstel A619/A620 en inzet op het tramnet van de regio Den Haag.

Over de NZH:

De historie van de NZH gaat terug tot 1881. Het bedrijf exploiteerde ooit een elektrisch tramnet van ruim 140 kilometer tussen Volendam en Scheveningen. Vanuit Amsterdam Noord waren er lijnen naar Purmerend en naar Edam en Volendam. Vanuit het centrum van Amsterdam was er de NZH-tram naar Haarlem en Zandvoort (smalspoor). In Haarlem was er een stadsnet (met smalspoor en normaalspoor) en de lijn door de Bollenstreek (normaalspoor). Ook Leiden kende een stadstram, met daarnaast een lijn naar Katwijk en Noordwijk en de lijn naar Den Haag en Scheveningen.

De tram naar Volendam is opgeheven in 1956, de stadslijnen in Haarlem tussen 1933 en 1948 en de “Bollenlijn” in 1949, net als de lijn naar Purmerend. Het smalspoornet rond Haarlem verdween in 1957. De tram van Voorburg naar Scheveningen werd in 1958 opgeheven, de “kustlijnen” in 1960 en tenslotte de tramlijn Leiden – Den Haag in 1961. De NZH werd een busbedrijf, dat uiteindelijk in 1999 opging in Connexxion.

Slechts enkele NZH-trams zijn bewaard. Motorrijtuig A106 (1911) en stadstram A327 (1913), aanhangrijtuig B303 (1918) en goederenwagen C106 (1882) zijn uiteindelijk gered door de Tramweg-Stichting. Het NZH Vervoer Museum in Haarlem bewaart de motorrijtuigen A37 (1899) en A14 (1904) en de aanhangrijtuigen BY2 (1896) en B412 (1924). Het museum bezit ook enkele historische NZH-bussen.